

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereda, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

Telefon hívószám 20.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ÉLTHES GYULA

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adatnak vissza.

Orosz békeajánlat.

A negyedik éve dúló világháborúnak ellenségeink szempontjából való haszaltanságát dokumentálja egyenesen, ha Oroszország hatalomra jutott kormánya a béketárgyalások megindítása céljából fegyverszünet kérésére utasította az orosz főparancsnokságot. Azt jelenti ez, hogy Oroszország nem akarja tovább a háborút, mert belátta hogy mindaz, a miért belefogott abba, elérhetetlen számára. De nemcsak azért nem akarja tovább folytatni a háborút, mert a három év előtt kitűzött hadi céloknak elérhetetlenségéről kellett meggyőződnie, hanem azért, mert azok a hadicélok ma már náluk nem hadicélok. A szociálista Oroszország nem az imperiálizmus örökké telhetetlen hódítvágyában látja, miként a cárizmus, a fejlődés szükséges irányát.

Érthető örömmel és meglelégedéssel fogadjuk, hogy a hatalmas Oroszország kívánni készül ellenségeink sorából. Halálos döfést ad ezzel magának a háborúnak, többi ellenségeink még akkor se tudnák most már soká huzni azt, ha egy másik tagja az ellenünk összeküzdött világkoalíciónak nem volna éppen letörőben. Mert, hogy Olaszország is a végső erőlködéseknél tart már, minden jel mutatja. De nekünk az imperiálizmusról lemondó jövőbeli Oroszország ép olyan fontos, mint most a háborút befejezni akaró. Olyan óriási változását jelenti az a külpolitikai konstellációknak, melynek horderejét hamarosan nem is tudjuk kellőképpen jellemezni.

Hogy egyáltalán Oroszország tényező lett az európai politikában, azt is csak Angliának köszöni a kontinens, mert ő vonta be a nagy északi birodalmat a Napoleon elleni koalícióba. Amikor azonban a mind félelmetesebbé váló orosz erőt látta, nemcsak Ázsiában volt örökös versenyző ellenfele, hanem európai terjeszkedésének is kérekkötője az egyensúly-politika cégére alatt. Az összes európai hatalmak közt talán egynek sem volt annyi alkalma meggyőződnie az angol politika állandóan perfid magatartásáról, mint éppen Oroszországnak.

A szociálista kormány Oroszország szakit eddigi hódító külpolitikájával, nem pályázik többé Konstantinápolyra, nem fenyegeti állandóan monarchiánkat, mint eddig és nem fogja déli szomszédainkat hódító politikájának szolgálá-

tába állítva ellenünk tüzelni. Ezzel tehát egy csapásra megszabadulnánk déli ellenségeinktől is, mert ezek csakis orosz biztatásra szöhettek nagyhatalmi ábrándjaikat, melyeket a mi szétdarabolásunkkal reméltek megvalósítani. És ezzel elesik a jövőbeli háborus bonyodalmaknak egyik legfőbb okozója is.

A békét komolyan akaró Oroszország bizonyára oly fogadtatásra talál a központi hatalmaknál, mihelyt lesz ez iránt kivel tárgyalnunk, mely megfelel háborunk védelmi jellegének. Ha pedig a szociálista uralom meg tud szilárdulni orosz földön és rá lép a hódító háborukról lemondó békepolitika útjára, ennek nemcsak mi reánk lesz a legnagyobb jelentősége, hanem a nemzetek egymás közti életének egészen új horizontját tárja fel. Olyan eredménye lenne ez a szociálizmusnak, mely az egész világ figyelmét méltán magára vonná.

Lábhöz tett fegyverrel.

Az oroszországi zürzavaros helyzet egyre jobban érleli a békereményeket. Az új orosz forradalmi kormánynak az a törekvése, hogy a hadakozó feleket fegyverszünethez juttassa s azon a réven siettesse az ellenségeskedések megszüntetését, komoly visszhangot kelt mindenütt, ahol a béke visszatérését őszintén óhajtják. Így a szövetséges középhatalmi államoknál és a semleges országokban, de viszont Olaszországban, Franciaországban, Angliában és az Amerikai Egyesült Államokban a dühnek és bosszuállásnak legelkeseredett kitöréseit idézte föl ellenünk. Mennyi mindebben a háborus uszításban ellenségeinknek önáltatása, mennyi a valóságban beváltható fenyegetődzés s mennyi a minket megijeszteni akaró ravasz törekvés, azt most nem mérlegeljük, csak arra figyelmeztetjük a közvéleményt, nem bizonyos, hogy az orosz fecske csakugyan tavaszt csinál e és bár egyébként erősen is bizunk a békének hatalmas léptekkel való közeledésében, mindazonáltal szükséges óvatosságnak véljük, ha minden eshetőségre számítva, továbbra is szárazon tartjuk a puskaport. A fegyverszünet még nem jelenti magát a békekötést. Tehát — ha már bizonyára nem is sokáig — egyelőre még továbbra is felkészülve kell maradnunk s az orosz fronton lábhöz tett fegyverrel őrködő, az olasz sikságon pedig harcoló viaskodással előnyomuló hős-

katonáinkat el kell látnunk mindennel, ami a hadviseléshez és ahhoz szükséges, hogy meglepetések ne érhesenek bennünket. Erre való a hetedik hadikölcsön, melyet reméljük, joggal lehet most már az utolsónak s így igazi békekölcsönnek nevezni.

Hogy erre a hadikölcsönre jegyezni mindenkinek, nemcsak a nagytőkésnek, hanem a falubeli kisembereknek is különösen most, a mai helyzetben, mennyire hazafiui kötelessége: annak megmagyarázása, a néppel való megértetése most is a papságra, tanító és jegyző urakra vár, akiknek felvilágosító nemes agitációja az előző hadikölcsönök sikerét is oly nagy mértékben biztosította.

Uj terhek.

A jövő Magyarország politikai és gazdasági alakulásának körvonalai fognak kibontakozni abban a munkában, melyet elkezd most a parlament.

Az állami költségvetés, melyet Wekerle beterjeszt, képet ad állampénzügyeink állapotáról, teljesen átalakítva a háboru közvetlen és közvetett terhei által. Az új adójavaslatok vannak hivatva a rendkívüli mértékben megnövekedett államháztartási igények kielégítéséhez hozzájárulni.

A háboru alatt, tehát három év óta, most lesz a magyar államnak először ismét rendes költségvetése. A háboru sokkal tovább húzódik, semhogy a provizóriumokkal való gazdálkodás most már igazolható lenne.

A költségvetés képet fog adni a háboru közvetlen terheiről, de ama terhekről is, melyeket az állam gazdasági rekonstrukciója hárít majd reánk. Ezek a terhek nem lesznek kisebbek, mint eddig voltak összes állami kiadásaink úgy, hogy állami költségvetésünk kiadási rovata ily formán legalább is dupláját fogja kitenni az eddiginek.

Ezt a rettenetesen megnövekedett terhet a nemzet gazdasági erejének kell elviselni, ami a közszolgáltatások rendkívüli emelkedését jelenti. Az állami igények ezen nagymérvű emelkedése mellett fő fontosságú követelmény, hogy a nemzetre háruló új megterhelés arányosan osztassék el. És pedig az által, hogy a nemzeti jövedelemszerzés egyik módját sem szabad mostohább elbánásban részesíteni, mint a másikat. Mert az ellenkező éppen a nemzet gazdasági erejének megbénítása lenne, melynek fentartására, sőt növelésére éppen most lesz a legnagyobb szükség.

De amikor az állam ily nagy új igényekkel lép fel polgáraival szemben, még egy dolgot nem szabad figyelmen kívül hagyni a kormánynak.

Természetesnek látszik, hogy amely mérvben növekedőleg veszi igénybe az állam a polgárokat, azon mérvben joggal követelhetnek ezek többet az államtól. Ami másképpen azt jelenti, hogy ha már az állam kénytelen az egyesek életét sokszorosan megnehezíteni új adókkal, a közintézmények használatának, a szükségleti cikkek árának az adóemelés általi megdrágításával, joggal követelhetik az egyesek, hogy másfelől minden megtörténjen, ami számukra az életet könnyebbé, elviselhetőbbé teszi s az államhatalom hathatós segítségükre legyen a szükségletek kielégítése terén, ha ezt maguk biztosítani nem képesek. Ne csak ígérekkel és jó részt keresztülvihetetlen rendszabályokkal, hanem beszédes tettekkel és valóban fogható eredményeket felmutató kormányzati tevékenységgel.

A háboru az államok életére a legnagyobb mértékben átalakító hatással volt. A jövő képét pontosan előre megrajzolni nem áll módunkban, de annyit bizonyosnak vehetünk, hogy az államnak az a megnagyobbodott hatásköre, melyet a háboru előidézett, legalább is jó ideig nem fog megszűnni a háboru után sem. A közigazgatás nem fog visszatérhetni többé a régi sablonokhoz, nem fogja megtartani azt a régi irányát, mely kiváltképpen az állam szükségleteinek biztosításával tördött és az egyessel mennél kevesebbet. Szóval az igazgatásban eddig tultengő hatalmi tevékenységi kör mellé egy megsokszorozott energiájú és tevékenységi körü jóléti igazgatásnak kell szegődni, mely az egyes kulturális, testi és gazdasági értékekben erősítését tartja szem előtt, lévén az egyesek erősségének summája az állam erőssége.

Ha ez az intenzivebb tördődés az egyén boldogulásával nem is mehet soha annyira, hogy minden fejlődés egyedül biztos alapját és rugóját: az egyéni erőt és tevékenységet megbénítsa, elnyomja, annyi ismét bizonyosnak látszik, hogy a háboru után regenerálódó állam nem érheti be azzal, hogy új nagy pénzübeli kötelezettségei folytán új terheket ró polgáira. Éppen hogy ezeknek megfelelhessen,

saját érdekében abba a helyzetbe kell hozni polgárait, hogy elviselhessék az új terheket. Céltudatos, messzelátó, kudarcot nem valló eszközökkel dolgozó népfelsegítési politika a bármily zseniálisan kieszt pénzügyi politikának mellözhetetlen kiegészítése.

Mikor a pénzügyigazgató téved.

Letartóztatta a kiküldött tisztviselőjét.

Bohózat témának sem utolsó az alábbi eset, amely Háromszék megye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén pattant ki egy interpelláció során. A „Székely Nép“ a következőkben írja meg a humoros esetet:

A kir. pénzügyigazgatótól felvilágosítást kért a főispán, hogy mi igaz abból, hogy a közvetlen adófizetők adója ellenőrzésére kiküldött adóhivatali tiszt a pénzügyigazgatóság intézkedésére elfogatott. A kir. pénzügyigazgató válaszul közli, hogy egyik tisztviselője jelentette neki, hogy adófizetők panaszkodtak, miszerint egy magát pénzügyi kiküldöttnek állított egyén adófizetést is fogad el, szélhámost sejtve, a jelentést tevő tisztviselőjét vizsgálatra kiküldötte, ez a tisztviselő tulbuzgóságából a sepsi járási főszolgabíró szöbelileg megkereste az illető egyén letartóztatása iránt s a főszolgabíró intézkedésére az illető egyén a csendőrség által le is tartóztatott. Sajnálja az esetet az igazgató, mert az alaptalanul letartóztatott tényleg egyik adótiszt volt, akit a pénzügyigazgatóság megelőző intézkedésére éppen a sepsiszentgyörgyi kir. adóhivatal küldött ki a közvetlen adófizetők adójának ellenőrzésére. Sem a főispán, sem a bizottság nem vehette megnyugvással a kir. pénzügyigazgató felvilágosítását; a főispán megnyugtatóul kijelentette, hogy vizsgálatot tett ez ügyben a hibás tisztviselő megállapítása végett és annak eredménye szerint fog intézkedni.

Az annyi bajjal küzdő belső hadszíntéren bizony ez elég operettnnek való anyag: a pénzügyi hatóság egyik szerve kiküldi egyik közegét adóhajtani s ugyanaz a pénzügyi hatóság, melynek kezdeményezésére a kiküldetés történt, felül az alaptalan szóbeszédnek s a helyett, hogy a helyben lévő kiküldött hatósághoz fordulna felvilágosításért, ellenőrző vizsgálatra küldi közegét, ez a közeg tulbuzgóságában a főszolgabírótól az illető egyén letartóztatását kéri; a főszolgabíró is minden előzetes nyomozás nélkül intézkedik az elfogás iránt a csendőrségnél. A csendőr teljesíti is a parancsot, de ugylátszik, legtöbb meggondolása lévén, midőn felismerte a tisztviselőt, késznek nyilatkozott szabadon engedni; az elfogott tisztviselő azonban kijelentette, hogy már csak vigye, ha elfogta.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A hadikölcsön sikere várt megyénkben.** A pénzügyintézetektől nyértesülés szerint a hetedik hadikölcsön iránt a vármegye minden részében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A közönség szívesen fekteti be pénzét a biztos és jól jövedelmező hadikölcsön kötvényekbe, melyek jegyzésétől most már egyáltalában nem idegenkedik. Nagyobb jegyzések esnek ezutal is a közbirtokosságok és községek részéről. Feltűnő sok a kis jegyzések száma, melyekkel főként gazdáink keresik fel a pénzügyintézeteket. A vármegye magánjavi a pénteken tartandó törvényhatósági közgyűlésen értesülésünk szerint félmillió koronát jegyez a hetedik hadikölcsönre.

— **Jótekonycélu előadás.** A Vöröskereszt-Egylet helybeli választmányja december végén jótekonycélu előadást rendez, melyre az előkészületek folynak.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

Erdőben.

Bukovina, 1917. november.

Valahonnan, messziről, nagyon távolról, alig is hallani: melódia töredéket hoz mintegy az alkonyati szellő: árnyas erdőben szeretnék élni nyáron át...

Messziről jönnek a régi akkordok, a régi szók: gyermekkorom kedves nótája, hön óhajtott vágya ez. Fák között születtem, hegyek övének laktam, hogyne vágytam volna az erdőt, a vadont, a rengeteget, hogyne huzott volna a lelkem beljebb és beljebb, hisz én, az erdőfia, kell szeressem azt, mert, ki nem gyermeke annak: csak csodálni tudja. (Jó Petőfi rég megmondta ezt).

Bár körülöttem huzódott a rengeteg, noha gyakran kimentem a szarvasjárta vadonba, özikéltató patakhoz, a vörösen bugyogó forráshoz, mégis, mégsem voltam meglegedve, nem teltem be az erdővel, mert estére hazavártak mindig. Hej, pedig ottkinn, benne, a mélyében, a közepében szerettem volna élni, élni és gyönyörködni folyton!

Amit úgy vágytam akkor, abécés könyvvel a kezemben, amit annyit tervezgettem esthajnalok idején, annyiszor megálmodtam s talán dúdoltam a nótát álmaimban én: azt most, most értem meg csak. Most, messze a gondtalan gyermekévektől, a mezitlábás, nyirfalovas időtől. Hiszen igaz, tán egész életemre óhajtottam a fenyőillatos világot, de most, most, hol, hogyan, miért kellett kiköltözni,

azaz hogy kiszaladnom ide, ez idegen, e nem ismerős helyre?

Megtörtén, fáradtan érkeztem, ahol ugyan pihenni szoktak az emberek, ha nyaranta ily helyekre jönnek, de mi nem üdülni jöttünk, nem frissülünk itt föl, hanem ha testben-léleken bágyadtak leszünk. Minket hoztak, öröknek állítottak ide, hogy ebben az erdőben minden mögöttünk lévő erdőt, mezőt, folyót, falut megvédenünk kell! Bukovina erdőiben is védelmezzük, őrizzük a hont, ami a mienk.

Tizenhárom hónap óta kinn élek itt. Eltelt már egy ős, elmúlt a nagy havas tél, a vidító tavasz is ellebbent, a felerészben barátságoskodó, felerészben véres nyár is oda s most benn vagyunk újra az őszben a naptár szerint, de a valóságban ránkazakadt újra a tél. Jön a tél, azután a tavasz, ismét a nyár, majd az... és mi még mindig itt leszünk? Valószínű. Te, meg: én, nem bizonyos, de a tömeg talán. Végtére meg is szokjuk itt. Soha. Tán itt is temetnek el? Az meglehet. Az ilyesmi könnyen megesik odabaza is az erdőjáró vadással, hogyne történnék meg itt, ahol ezrével törnek reád a pusztító fenevadak. Különböző vadszarabok, gázok, sőt emberalakban is. Szembe, oldalról, felülről, nem egyszer hátulról csapnak reád, melléd, körülted, nem is látod és agyonvág.

Ekkor látod: mi semmi az ember! És kérde: e végre teremtettem én?

Mégis, szeretem az erdőt, ezt az erdőt is. Kedveltem ősszel, amikor tovatűnt a természet munkanapja, a fehér télen is, noha dögött a föld errefelé is, de, bár kikeletre erős próbálkozásokat vártunk: könnyedén lebbent

tova a madárdalos tavasz. Az árnyékos nyár elején még élvezhettük a nyiló virágot, hasadó fákat, kopácsolt a harkály, csiribiri, csiribiri: daloltak a madarak, de később megindulunk kellett előre és bár üztük a muszkát, ám: soknak nem fognak dalolni többé a madárkák...

Magas hegynek a tetején állók. Messze ellátni innen. Köröskörül, közelben-távolban kisebb-nagyobb hegytömbök nehezdednek alá, vénterhükkel mintha benyomnák a völgy szélét. Délnyugat felé az erdélyi havasok konturjai látszanak. Sajnos, csak távolvonalak látszanak abból a földből, ahol élni szeretnék én.

Óh, mert szép, szép itt is az erdő, árnyékos a vadon, hej, de azok a tusnádi erdők, gergyói havasok, paradisi sóhegyek, háromszéki határbércsek, azokban látsz szépet, több: fenségesek azok! Ott fön: a Szent Anna-tavánál, ott lenn: a kanyargó Maros mentén, ott szeretnék megpihenni én! Ott, ha szivod magadba a korahajnal lelket gyógyító levegőjét, ha nézheted a pirostömb felbukkanását vértugárzón; ott, ha nézesz a földre: ezer-virág pompázik, az illattól duzzad a kebel; hogyha, amint tovaszéled a havasi nyáj: egyre halkul, egyet-egyét szól a kolomp s hallanád, mintha vezető motívumát e nagy koncertnek — amely nem dübörgéssel, össze-vissza lár-mával és nemcsak hangokkal szól, hanem megragadja valódat a nagy, a szent minden fenséges bűvével — árnyas erdőben szeretnék élni nyáron át...

Ott, ott szeretnék élni, lenni, és ha küzdöttem, ha voltam, akkor ott kívánnám, ha eltemetnének engem.

— **Üvegek és kályhák kiosztása.** A vármegye főispánja által rendkívül nagy nehézségek után beszerzett kályhák és táblaüvegek, részben már megérkeztek, részben pedig a legközelebbi napokban megérkeznek és nyomban kiosztásra kerülnek. Jelentkezni lehet a községi előljáróságoknál, városokban a polgármesteri hivatalban. Igénye csak annak lehet, ki e cikkekben megbizonyíthatólag hadikárt szenvedett, melynek összegébe a kiosztandó kályhákat és táblaüvegeket betudják.

— **A Vas-Székely leleplezése.** December hó 8-án leplezik le Székelyudvarhelyen a „Vas-Székely” szobrát. A király képviseletében az ünnepélyen résztvesz József főherceg, az ünnepi beszédet Ugron Gábor belügyminiszter mondja. Értesülésünk szerint az ünnepélyen megjelenik Tolnay Lajos dr. főispán is. Az előkészületek nagyban folynak. Az ünnep a székelyek nagy napja lesz.

— **Nyugalomba vonuló főszolgabíró.** Bartalis Agoston, a kászonalcsiki járás főszolgabírája betegsége miatt mai napon beadta nyugdíjazása iránti kérését. A kérést a pénteken tartandó törvényhatósági közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Kinevezés.** A posta- és táviradaigazgatóság Kónya Mária magyarbodzakrasznaplepi postamestert Tusnádfürdőre helyezte át.

— **A hadikarok kifizetése.** Értesülésünk szerint a károsult gazdák, kereskedők, iparosok és más vegyes foglalkozásúak részére a kormánybiztosi kiküldöttek által megállapított kársegélyek kiutalásán már nagyban dolgoznak és minden valószínűség szerint december hó folyamán kifizetésre kerülnek. Az újabb beadott kársegély iránti kéréseket a napokban kiszálló bizottságok a vármegye minden részében már legközelebb letárgyalják. Az újabb beérkezett és még le nem tárgyalott kársegély iránti kérések száma több mint kétezer.

Am, ha idejőnnétek ti tusnádi erdők, borszéki források, Parajd sóhegyei, Maros me dencéje, szovátai fürdő, Bálványosnak kupja, dévai mohos vár: akkor, akkor jól érezném magam, hiszen veletek lennék, élveznék titeket, miként akkor, régen, amikor még béke volt a földön.

És ha eljőnnél te: kolozsvári színház, vásárhelyi korzó, amugy nyári lengeruhás szép leányaidal együtt, szeredai Európa és Dick Gyuri te is, hiszen, hiszen akkor mind itt lennétek, együtt volnánk székely hazám veled, akkor boldogság volna itt élni és ha kell: meghalni is benned, érted!

Nem jöhetsz, nem keresed meg fiaidat? Nem teheted. Jól van. Akkor, akkor úgy kell lennie, hogy mi megyünk el haza, otthon teremnek fiaid, készítsd hát a fogadókaput, virágtól ne látszodjék csak örömarcod, stimmelj a cigány vig nótára fel, millió csókra legyen elkészülve a lány-ajak, boldog ölelésre az édesanya karja s mi vadvirágosan torkaszakító dallal, rabonbánok huj-hujjával megyünk ölelő karotokba, régenváró kebletekre vissza!

Ugy, ugy: virágoceánban, muzsikálégben, csókok tengerében, örömkönnyek forráságában egy ember, egy tömeg legyen aki jön és aki vár és te *boldog tömeg* örvend ki magad, légy hangos, légy büszke, hogy messziről hallják, távol is tudják, hogy egyszer életedben, ha pillanatig is, de boldog uép voltál én kerségő, megszenvedett székely népem!

Vajjon mikor lesz ez?

Fazekas Bertalan.

— **Katonai kinevezés.** A király Zakariás Manó dr. népfelkelő főhadnagyot századosnak kinevezte.

— **Propaganda előadás a hadikölcsönről.** Vasárnap délelőtt városunk és vidékének társadalma impozáns számban jelent meg a vármegye törvényhatósági termében, hol Balogh Géza, a Csikszeredai Takarékpéruztár tevékeny igazgatója a hadikölcsönről magas színvonalu előadást tartott. A közönséget vármegyénk fáradhatatlan főispánja hazafias szavakkal köszöntötte, majd átadta a szót Balogh igazgatónak, aki mindvégig érdekfeszítő és közvetlen előadásával teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét. Lendületes előadása és meggyőző okfejtése mély hatást tett a megjelent nagyszámu közönségre. Előadásának befejező részében lelkes szavakkal buzdította a közönséget, hogy minél számosabban keressék fel az előnyösen ismert pénzintézet helyiségeit és hadikölcsön jegyzésével tegyenek eleget az itthonmaradottak hazafias kötelességének. Lelkes buzdításának értesülésünk szerint meg is vau a kívánt eredménye, mert a közönség tömegesen jegyez a hadikölcsönre. Az előadást Tolnay Lajos dr. főispán a közönség lelkes éljenzése között zárta be, köszönetét fejezve ki Balogh Géza igazgatónak nagy hatásu előadásáért és a megjelent közönségnek meleg érdeklődéséért. Értesülésünk szerint Balogh Géza igazgató pénteken a főgimnázium ifjúságának hasonló előadást tart.

— **Felmentik a régóta katonáskodó ügyvédek.** A háboru sulyát talán egyetlen értelmiségi foglalkozás sem sinyl meg annyira, mint az ügyvédek. A mérnök, orvos diplomájának a katonaságnál is hasznát veszi, tiszti rangban vonul be, az ügyvéd azonban elülről kezd a közlegénységben. Az Országos Ügyvédszövetség legutóbb az igazságügyminiszter előtt feltárta, hogy nemcsak az egyes ügyvédek, hanem az igazságszolgáltatásnak is milyen mérhetetlen kára, hogy az ügyvédek már évek óta elvonattak civil foglalkozásuktól, a jogélet újabb fejlődését, az időközben életbelépő fontos törvényeket sem ismerik s kérte, hogy a már huzamosabb idő óta szolgáló ügyvédek felmentése érdekében tegyen lépéseket. Az igazságügyminiszterium és a hadügyi kormányzat is honorálta ezeket a fontos szempontokat s már el is rendelték azoknak a gyakorló ügyvédeknek összeírását, akik még 1915. január elseje előtt vonultak be katonai szolgálatra.

— **Katonai kitüntetés.** Gajzágó Gerő népfelkelő 1. osztályu számvívó altisztnek; a brassói 24. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában a koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozták.

— **A király tervei az önálló magyar hadsereggel kapcsolatban.** Az egyik lap arról értesül, hogy a magyar hadsereg szervezése és felállítása az új kormányval a politikai lehetőségek körébe lépett. A Wekerlekormány a királyval való előzetes megbeszélés után a közel jövőben már egy felhatalmazással lép a Ház elé. Felhatalmazással, a mely a magyar hadsereget adja meg a nemzetnek. Ez a vivmány a megalakítandó párt főjelszava, programpontja lenne, amely köré a párt kijegecesedhetnék. A háborus magyar vivmánynak azt a formát adják, hogy a közös hadseregnek Magyarországon sorozott részét átalakítják tel-

jesen magyar hadsereggé, magyar vezényszóval, magyar tüzérséggel, műszaki csapatokkal és minden szükséges kellékekkel és felszereléssel. Csupán külön vezérkara nem volna. A vezérkar tovább is közös maradna. Beolvasztanák a honvédséget úgy, hogy a honvédség eltűnnék és helyébe feltámadna az önálló magyar hadsereg. Bizonytalan és egyelőre tervbe se vett kérdés az, hogy mi történjék Horvátországgal és az onnan sorozott csapatokkal és ezeknek a magyar hadseregben való elhelyezkedéséről. A magyar hadsereg felállításának ideje bizonytalan, de értesülésünk szerint a király ezen elhatározásának megérett magja van és csak rövid idő kérdése, mikor válik valósággá.

— **Az élősertesekért és sertéstermekért követelhető maximális ár megállapítása tárgyában** ma kiadott rendelet szerint olyan sertést, amelynek sulya darabonként 40 kilogrammot meg nem halad, a kényeszervágás esetét kivéve, közfogyasztásra levágni tilos. Hizlalásra szánt sertésnek csak darabonként 90 kilogramnál nem nehezebb sertés tekinthető. A földmivelésügyi miniszter kivételesen megengedheti, hogy darabonként 90 kilogramnál nehezebb sulyu sertéseket továbbhizlalás céljából a hizlalásra szánt sertésekre megállapított áron lehessen vásárolni.

Az élő sertésnek az átvétel helyéről történő eladásánál a maximális ár a következő: az 50 kilogramnál nehezebb, de legfeljebb 90 kilogram sulyu sertés a hizlaló vagy állattartó részére való eladásnál élősulyban kilogrammonként 7 korona, a darabonként 40 kilogramnál nehezebb, de legfeljebb 125 kilogram sulyu sertés, levágás céljából történő eladásnál élősulyban kilogrammonként 6 korona 50 fillér, a darabonként 125 kilogramnál nehezebb, de legfeljebb 150 kilogram sulyu sertés, levágás céljából való eladásnál élősulyban kilogrammonként 6 korona 60 fillér, a darabonként 150 kilogramnál nehezebb sertés, levágás céljából történő eladásnál élősulyban kilogrammonként 6 korona 80 fillér.

A nyers disznózsir (mindennemű nyers disznózsir és nyers szalonna), továbbá mindennemű friss sertészsir eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként, tiszta sulyban 850 koronánál nagyobb árat követelni vagy fizetni tilos. A leölt sertéseknek egészben vagy féldarabokban való adás-vételére nézve a hatóságok kötelesek maximális árat megállapítani, amely árak azonban, tiszta sulyra nem haladhatják meg a 800 koronát métermázsánként. Olvasztott disznózsir eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban 100 kilogrammonként tiszta sulyért 920 koronánál nagyobb árat követelni vagy fizetni tilos. A fogyasztótól a kiskereskedelemben követelhető árakat a hatóságok állapítják meg. E rendelkezések nem vonatkoznak a vámkülföldről behozott élősertesekre és sertéstermekre. Szép ez a rendelet, de vajjon ki tartja be?

— **Éltette Nagy-Romániát.** Balev János, a 24. honvéd gyalogezrednek cséplési munkálatokra szabadságolt közlegénye az oláh invázió idején nem menekült el Brassóból, ezredéhez nem vonult be és a megszálló csapatokat táncolva fogadta és tele torokkal ordította: „Vége magyaroknak és németeknek! Éljen Nagy-Románia!” A haditörvényszék dr. Forgách százados-hadbíró elnöklete alatt három évi sulyosbitott sulyos börtönrre ítélte el.

— **Az árdragítást hivatalból kell üldözni.** Ugron Gábor belügyminiszter az árdragítók szigorubb büntetése dolgában rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és a budapesti főkapitánysághoz. Fölhívja az elsőfoku büntető bírakat, hogy a rekvirálásból és általában a közszükségleti cikkek elosztásából vagy az árdragításból származó kibágási ügyekben a följelentés bevárása nélkül, saron kívül hivatalból indítsák meg az eljárást és kivételesen sulyos büntetéseket állapítsanak meg a visszaélőkkel szemben.

Mindenki teljesítse kötelességét és jegyezzen a hadi-kölcsönre.

— **Halálozás.** Trohán József tekintélyes kereskedő és birtokos folyó hó 26-án 53 éves korában meghalt. Elhunyt tagja volt Csikvármegye törvényhatósági bizottságának és Csikszereda város képviselőtestületének. A város közéletében tevékeny részt vett. Halálát felesége, három gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése folyó hó 28-án délután nagy részvét mellett ment végbe.

— **Gábosy Mihály** nyugalmazott vármegyei irodatiszt folyó hó 25-én 49 éves korában hosszas betegség után meghalt. Gábosy Mihály betegsége miatt csak nem régen volt kénytelen, hosszabb vármegyei közszolgálat után, nyugdíjaztatni magát. A halál most megváltotta szenvedéseitől. Temetésén a vármegye tisztikara testületileg vett részt. Tetemét Csikszentmártonra szállították, hol a köztemetőben nagy részvét mellett temették el. Halálát felesége és négy gyermeke gyászolja.

— **Közgyűlés.** A csikszeredai tisztviselői fogy. és ért. szövetkezet 1916. évi rendes közgyűlését folyó évi december hó 2-án délután 3 órakor a városház tanácskozási termében tartja meg. Tárgyalás alá kerül az igazgatóság jelentése, az 1916. évi mérleg, az igazgatóság kiegészítése és a felügyelő bizottság megválasztása.

Ha butorokat akar venni
ne sajnálja az utat **M.-Vásárhelyre** és tekintse meg
SZÉKELY és RÉTI
erdélyrészi butorgyár részvénytársaság
kamarai szállítók

BUTORTERMEIT.

Ebédlok, uri és hálószobák, szalonok, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, zongorák, hatalmas választékban, jutányos árak mellett.

— **Ruhák és cipők kiosztása.** A Pro Transsylvania Országos Segítő Bizottság által Csikvármegye háboru sújtotta lakossága részére adományozott ruhák és cipők négy heti nehéz munkát igénylő munka után a közeli napokban kiosztásra kerülnek. A kiosztáson megjelennek a „Pro Transsylvania“ kiküldöttjei is.

— **Házasság.** Ditrói Puskás Levente dr., a cs. és kir. 82. gyalogezred főhadnagya eljegyezte szenterzsébeti Szakács Bözsikét, Szakács Zoltán rendőrfőkapitány leányát Székelyudvarhelyen.

— **Áthelyezés.** Csikvármegye főispánja a közszolgálat érdekében Eröss Béla kászonalsziki és Puskás Imre gyergyószentmiklósi járási szolgabírákat kölcsönösen áthelyezte.

— **Adókvető bizottsági tárgyalások.** A vármegye csiki részeire alakított adókvető bizottság Lázár Miklós elnöklete alatt tegnap fejezte be két hétig tartó tárgyalásait. A bizottság ezuttal csak az 1915. évi kvetési munkálatokat tárgyalta le, míg az 1916. és 1917. évre vonatkozó tárgyalások értesülésünk szerint később kerülnek sorra.

— **Bronzból lesz az arany vitézségi érem.** A hadsereg főparancsnoksága 21237. számú rendeletével közli a király ama parancsát, amely szerint a háboru további tartama alatt az arany vitézségi érmek veretését beszüntették és helyettük bronzból készült be-aranyozott érmek adnak azoknak, akiket az arany vitézségi éremmel tüntettek ki. Ezeknek azonban joguk lesz ahhoz, hogy a háboru után az ilyen érmeket aranyból készült érmekkel cseréltesék ki. Ilyen értelemben okmányt is kapnak.

Eladó Csikszeredán az Apaffi Mihály-utcában a Jakab L. Gyula-féle emeletes kőház.

Értekezni lehet az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Marosvásárhelyt csikszeredai fiókintézeténél.

Szám 4976—1917.

2—2

Szálloda bérbeadási hirdetmény.

Kézdivásárhely r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező „Vigadó szálloda“ 1918. év április hó 24-től, 1924 év április hó 24 ig terjedő 6 (hat) évre **1918 év január hó 5-én d. e. 9 órakor** a tanács háznál nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

A bérbeadandó szálloda áll:

1., a földszinten egy kávéház, két étterem, nyolc vendég szoba, egy a főtérre nyíló bolthelyiségből, és a vendéglős részére fenntartott magán lakásból.

2., emeleten a főtér felőli homlokzaton négy vendég szobából.

Az emeleten van még egy állandó szinpaddal ellátott nagy diszterem is, ez azonban bérbe nem adatik, hanem esetről-esetre lesz a városi tanács által szinelőadások, hangversenyek, s más nyilvános mulatságok és előadások céljaira bérbeadva.

A szállodához tartozik továbbá mosóház, téli tekepálya, istálló, jégverem, pince, padlás és egyéb szükséges mellékhelyiség.

A földszint homlokzatán lévő bolt helyiség, üzlethelyiségképpen, bérlő által albérletbe is kiadható.

A szálloda és a hozzátartozó mellékhelyiségeknek kikiáltási ára: 6100 K — f., melynek 10%-ka bánatpénz gyanánt az árverés előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverést vezető bizottság kezeihez leteendő.

Írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, de azért a szóbeli nyilvános árverés feltétlenül meg fog tartatni.

A városi tanács fenntartja a jogot magának, hogy az árverezők között az ígért árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Részletesebb feltételek a városi tanácsnál tekinthetők meg.

Kézdivásárhely, 1917. évi október hó 24-én.

Városi tanács:

Séra,
h. polgármester.

Hölgyek figyelmébe!

9 éves amerikai prakszissal ajánlom magam azon hölgyeknek, kiknek megbízható **szakavatott szülésznőre**

van szükségük. Lakásom: Arpád-utca 15. szám, földszint, ajtó 9.

Özv. Priska Joachimné, okleveles szülésznő, Kolozsvárt. 1—4

Szám: 1898—1917

2—2

jzó.

Hirdetmény.

Gyimesközéplak község alólírott előjárósága közzé teszi, hogy a községi korcsma jogot 1 évre a legtöbbet ígérőknek 1917. évi december hó 12-én d. e. 8 órakor nyílt árverésen bérbeadja. Feltételek k. jegyzőnél megtudhatók.

Balás Dénes,
k. jegyző.

Tankó István,
h. bíró.

A Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság keres hivatalszolgát

vagy ezen teendők ellátására alkalmas **nőszemélyt.**

Megegyezés szerinti fizetésen kívül természetbeni lakás, fűtés és világítás. Jelentkezni lehet az intézetnél.

BOR, nagyban eladó
Szöllősi Samunál, Székelyudvarhelyt.

Az Udvarhelymegyei Fatermelő R.-Társaság

••••• a Nagyerdőben földön fekvő •••••

BÜKK-HULLADÉKFÁT

SZEKERENKÉNT 10 KORONA ÁRBAN

a helyszínén áruba bocsájtja. Venni szándékozók vásárlási bárcát

Csikszeredában BAUER JÁNOS úrnál

sörfözde házban válthatnak.

5—6